

Ilman huoltajaa olevan lapsen Dublin-kuuleminen Maahanmuuttovirastossa

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston kuulemiseen. Tämä ohje kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi kuulemisessa. Käy se läpi yhdessä edustajasi kanssa. Jos jokin asia jää epäselväksi, kysy lisätietoa edustajalta tai kuulemisen alussa Maahanmuuttoviraston työntekijältä.

Mikä on kuulemisen tarkoitus?

- Olet hakenut Suomesta turvapaikkaa. Maahanmuuttovirasto ei käsittele hakemustasi tarkemmin, ennen kuin on selvitetty, mikä maa on vastuussa hakemuksesi käsittelystä.
- Kuulemisessa selvitetään niitä asioita, jotka vaikuttavat siihen, käsitelläänkö hakemustasi Suomessa vai jätetäänkö se tutkimatta. Kuulemisessa ei selvitetä turvapaikkaperusteita.
- Se, missä maassa hakemuksesi käsitellään, määräytyy Euroopan unionin lainsäädäntöön kuuluvan niin sanotun Dublin-asetuksen mukaisen menettelyn perusteella.
- Maahanmuuttovirasto selvittää Dublin kuulemisen perusteella, mikä maa on vastuussa hakemuksesi käsittelystä ja otetaanko hakemuksesi tutkittavaksi Suomessa.
- Dublin-maita ovat kaikki EU-maat, Norja, Sveitsi, Islanti ja Liechtenstein.
- Hakemuksesi voidaan jättää tutkimatta myös, jos olet jo saanut kansainvälistä suojelua toisessa EU-valtiossa. Tällöin ei ole kyse Dublin-menettelystä. Tässä tapauksessa kuulemisessa selvitetään syyt, miksi hakemuksesi pitäisi tutkia tästä huolimatta Suomessa.

- Jos haluat hakea oleskelulupaa jollain muulla perusteella, sinun pitää tehdä erillinen maksullinen hakemus. Tällainen peruste voi olla esimerkiksi perheside.

Mitä oikeuksia sinulla on kuulemisessa?

- Edustajasi tulee kanssasi kuulemiseen.
- Sinulla on oikeus ottaa kuulemiseen mukaan oikeudellinen avustaja.
- Edustajasi huolehtii tarvittaessa avustajan hankkimisesta kuulemiseen. Jos edustajasi ei hanki avustajaa kuulemiseen, voimme silti pitää kuulemisen ilman avustajaa.
- Kuulemisessa on apuna tulkki. Hän kääntää puolueettomasti kaiken, mitä kuulemisessa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Puhuttelijalla, tulkillalla, edustajalla ja avustajalla on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään kuulemisessa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Myös sinua koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Voimme salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle tai läheisellesi vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä kuulemisessa oman mielipiteesi.
- Maahanmuuttovirasto voi etsiä eli jäljittää tosiasiallista huoltajaasi. Tosiasiallisella huoltajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on huolehtinut sinusta kotimaassasi. Jäljittämiseen käytetään vain jäljittämisen kannalta välttämättömiä tietoja. Maahanmuuttovirasto tekee jäljittämisen niin, ettei siitä aiheudu vahinkoa tai haittaa sinulle tai läheillesi.

Mitä velvollisuuksia sinulla on kuulemisessa?

- On oman etusi mukaista kertoa totuudenmukaisesti kaikista hakemukseesi vaikuttavista seikoista kuulemisessa.
- On oman etusi mukaista kertoa myös vaikeista asioista.
- Puhu totta. Jos et muista tai tiedä jotain, älä yritä keksiä vastausta. Sano, ettet tiedä tai muista. Jos et puhu totta, se voi heikentää kertomuksesi uskottavuutta.
- Kerro kuulemisessa oikea nimesi ja syntymäaikasi. Jos sinulla ei ole asiakirjoja, joilla voit vahvistaa henkilöllisyytesi, sinun pitää parhaasi mukaan yrittää hankkia asiakirjat ja toimittaa ne Maahanmuuttovirastolle. Tällaisia asiakirjoja voivat olla esimerkiksi henkilöllisyysasiakirjat tai matkustusasiakirja. Maahanmuuttovirasto ei voi kuitenkaan velvoittaa sinua hankkimaan selvitystä tavalla, joka vaarantaa sinun tai läheistesi turvallisuuden. Jos haluat myöhemmin muuttaa henkilötietojasi, tarvitset sitä varten passin tai muun virallisen henkilöllisyystodistuksen.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemuserusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri. Väärän tiedon antaminen viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus. Suomessa rikosvastuu koskee 15 vuotta täyttäneitä.
- Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle on lain mukaan rikos, josta seuraa rangaistus. Suomessa rikosvastuu koskee 15 vuotta täyttäneitä.

- Huomioi, että väärin tietojen antaminen tai oikeiden tietojen salaaminen voi myöhemmin johtaa jo myönnetyn luvan peruuttamiseen ja vaikeuttaa muiden asioidesi käsitteilyä.

Miten kuulemiseen kannattaa valmistautua?

- Tutustu ennen kuulemista viranomaisilta saamiisi ohjeisiin ja esitteisiin yhdessä edustajasi kanssa. On tärkeää, että tutustut aina myös Dublin-menettelyä koskeviin esitteisiin. Jos sinulla ei ole näitä esitteitä, löydät ne Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta: migrifin.fi/esitteet. Esitteet ovat otsikon "Turvapaikka ja Dublin-menettely" alla.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on mies tai nainen, kerro asiasta hyvissä ajoin ennen kuulemista edustajallesi. Hän välittää toiveesi Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu.
- Jos terveydentilassasi on jotain sellaista, joka voi vaikuttaa kuulemiseen, kerro asiasta etukäteen edustajallesi tai vastaanottokeskuksen työntekijälle.
- Vastaanottokeskus huolehtii siitä, että pääset paikalle kuulemiseen. Suunnitelkaa matkajärjestelyt ohjaajien kanssa hyvissä ajoin.
- Voit pyytää vastaanottokeskuksesta mukaan eväät tai lounasrahaa.
- Ota mukaan päivän aikana tarvitsemasi lääkkeet.
- Ota mukaan kaikki asiakirjat ja selvitykset, jotka liittyvät hakemukseesi.

Toimi näin kuulemispäivänä Maahanmuuttovirastossa

- Et voi siirtää kuulemista ilman pätevää syytä. Jos sairastut kuulemispäivänä, ilmoita asiasta välittömästi vastaanottokeskukseesi. Edustajasi pitää toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin lausunto sairastumisesta viimeistään 1 viikon kuluttua kuulemispäivästä. Jos jätät pois kuulemista ilman perusteltua syytä, hakemukseen voidaan tehdä päätös ilman kuulemista.
- Edustajasi ja avustajasi osallistuvat kuulemiseen kanssasi.
- Kun tulet Maahanmuuttoviraston tiloihin, sinulle voidaan tehdä turvatarkastus.
- Näytä vastaanottokeskuksen asiakaskortti Maahanmuuttoviraston vartijalle.
- Odotustilaan saavat tulla vain kuulemiseen kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt.
- Jos haluat mukaasi tukihenkilön, edustajan tai tukihenkilön pitää kysyä asiaa etukäteen kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta. Muussa tapauksessa puhuttelija päättää kuulemisen alussa, saako tukihenkilö olla mukana. Tukihenkilö ei ole avustaja eikä hän osallistu asioiden selvittämiseen.
- Puhuttelija on Maahanmuuttoviraston työntekijä. Hän on joko paikan päällä tai osallistuu videoyhteydellä.
- Kuuleminen äänitetään. Huoneessa on lisäksi kuvaa tallentava valvontakamera.
- Tarvittaessa kuulemisen aikana voidaan pitää taukoja. Voit aina pyytää taukoa.

Mitä kuulemisessa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä kuulemisessa tapahtuu ja varmistaa, että olet ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia.
- Puhuttelija kysyy sinulta seuraavat tiedot:
 - henkilöllisyystietosi
 - tiedot perheestäsi ja sukulaisistasi Euroopassa
 - tiedot oleskeluluvista, viisumeista sekä turvapaikkahakemuksista muissa maissa
 - tiedot oleskelustasi Euroopassa ennen Suomeen tuloasi
 - matkareittisi Suomeen
 - syistä, joiden vuoksi sinua ei tulisi käännättää toiseen maahan
 - syistä, joiden vuoksi hakemuksesi tulisi käsitellä Suomessa, jos olet saanut kansainvälistä suojelua toisesta maasta
 - miten suhtaudut maasta poistamiseen ja maahantulokieltoon
- Edustaja tai avustaja ei voi vastata kysymyksiin sinun puolestasi. He voivat neuvoa sinua kuulemisen aikana ja muistuttaa aiemmin kertomistasi tärkeistä asioista.
- Maahanmuuttovirasto voi kuulemisessa kuulla sinua selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asiasi ratkaisuun. Esimerkiksi, jos sinua epäillään rikoksesta Suomessa tai sinut on tuomittu rikoksesta Suomessa, se voi vaikuttaa asian käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttovirasto antaa sinulle tarvittaessa kuulemisessa mahdollisuuden kertoa mielipiteesi asiasta.
- Puhuttelija kirjoittaa tietokoneelle, mitä kuulemisessa sanotaan. Muistiinpanoja kutsutaan pöytäkirjaksi. Kuulemisen lopuksi tulkki lukee pöytäkirjan sinulle. Kerro, jos huomaat pöytäkirjassa virheitä. Voit tehdä pöytäkirjaan myös lisäyksiä. Tämän jälkeen pöytäkirja allekirjoitetaan ja siitä annetaan kopio edustajallesi.

Miten Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen?

- Dublin-asetuksessa määritellään eri syitä, joiden perusteella jokin tietty maa on vastuussa hakemuksesi käsittelystä. Nämä syyt ovat: 1) perheenjäsenet ja sukulaiset Dublin-maissa, 2) viisumi tai oleskelulupa Dublin-maissa, 3) oleskelu tai kauttakulku Dublin-maissa 4) aiempi turvapaikkahakemus. Maahanmuuttovirasto tarkastelee kaikkia näitä syitä, Dublin-asetuksessa säädetyssä tärkeysjärjestyksessä.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen asiassasi kuulemisessa antamiesi tietojen ja muun esitetyn aineiston perusteella. Maahanmuuttovirasto voi myös etsiä päätöksen kannalta olennaisia tietoja julkisista lähteistä.
- Jos haluat myöhemmin antaa lisäselvityksiä, anna ne edustajallesi tai avustajallesi, joka toimittaa ne Maahanmuuttovirastoon. Emme keskustele asiastasi puhelimesta, koska emme voi varmistua soittajan henkilöllisyydestä.
- Jos sinut päätetään käännättää toiseen maahan, voit valittaa päätöksestä tuomioistuimeen. Voit myös pyytää tuomioistuimelta, että saat jäädä Suomeen siihen asti, kunnes tuomioistuin on käsitellyt valituksesi.
- Jos hakemustasi ei tutkita Suomessa, sinut voidaan käännättää ja määrätä Suomea koskevaan maahantulokieltoon.